

Шорно эл, порумук да гин бер!

39-ше (3375) №,
2018 ий 29 сентябрь,
шуматкече.

ЯМДЕ-ЛИЙ

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Кугезе кочамын лүмжө –
Максим Васильевич
Анисимов. Тудо Кугу
Отечественный сарыш-
те кредалын. Война
гыч сусыргышо,
пейлолан толын.
Мый кугезе
кочам дене чот
кугешнем.

**Эльмир
АНИСИМОВ.
У Торъял,
Токтарсола.**

Кочайна
Сергей
Герасимович
Басов – шорт-
нью кидан айде-
ме. Тудо пеш
тале кидмастар.
Кукмарий клубын
икымше вуйлатышыже
лийын, вара «Красный
Октябрь» колхозышто
автомеханиклан ыштен.
Кована Анисия Иосифовна
школышто поварлан тыршен.
Кызыт коктынат сулен налме каны-
шыште улыт, Советский район Кукмарий

ялыште илат. Нигунамат вуйым сакен огыт шинче. Кочам сурт-
печым түрлө семын сораастара. Кудывечыште кок модыш мардеж-
вакш уло, пакчаште – таве. Изи пұям ыштен, тыгыде колым колтен.
Пұя гоч изи кұвар дене вончена. Сергей кочай мыланна изи пёр-
тым ыштен пуэн. Ковам пеледышым да пакчасаскам ончен кушта.
Пакчаштына лум толмеш снеге шочеш, грушыжо кевытыште налме
дечат тамле, шемэныжшым поген пытарашат ок лий гай чучеш.

Кажне каныш кечылан ме коча-кова дек унала коштына.
Тыгай поро, эре мыланна полшышо, энертыш улмыштлан
куанен илена.

Аня ЯМИДАНОВА.

**1 октябрь –
Илалше-влакын
кечышт**

**КОЧА-КОВА
ШЕРТЕ КАЖНЫЛАН**

**Снимкыште: Аня,
София, Юлия да Катя
– кочашт пелен;
йоратыме ковашт.**

4 гыч 14 октябрь
марте Россий мучко
Подписчикын дека-
дыже эртаралтеш.
«Ямде лий» газетлан
шулдырак ак дене
возалтын кертыда.
Индекс – П4696.

– Якып, Якып,
Мом ыштет?
– Дывыр-дұвыр кушталтем,
Емыжвұд гай чевергем!

Лийза, лийза тыгерак:
Изижат да кугужат!
Йывырталын ончыза.

Акростих – мургорно
тұналтышын букваже-влакым
иктыш ушымо годым могай-
гынат лұмым, мутым але
ойлончым шочыктышо поче-
ламут.

Йоча-
влак, «Ямде лий» мут-
лан акростихым возен
колтыза.

Ах паренге, роколма!

ышта». Роколмам ойырен погышна: иктыжым – шолдырашке, весыжым – урлыкашыш, а кодшыжым – тыгыде тўшкашке. Изиш ноялтын гынат, паша дене чон каныш.

Наташа СИДОРОВА.
Татарстан, Мамадыш, Кугу Шия.

Шочмо мланде – тиде мемнан шочмо-кушмо верна. Ме шочмо марий йлым изи годсек тунемына. Тидлан ача-авана-влак кумыландат.

Настя ОРЛОВА.
Марий Турек,
Сысоево.

Школлан ойырымо пасушто тений паренге моткоч лектышан. Йоча ден тунуктышо-влак йывыртен погышт. Ача-ава-влакат полшаш кумылын ушнышт. Трактор-влак паренгым кўнчен луктын огыт шукто, мланде ошын коеш. Туге гынат калыкмутысыла «Шинча лўдеш – кид

Кенежым
рокыш урат, тельлан пўртымак петырат. Мо тиде?

Курыкмари район гыч Петровмыт еш «Успешная семья Приволжья» конкурсышто кокымшо верым сенен налын. Ныл тукымым ушышо еш курыкмари калык йўлам арален ила. Танасымаш Саранск олаште (Мордовий) эртен. Юл кундем федерал округ гыч 14 еш усталыкшымы терген.

Кенеж – 2018

Марий Элыште йочан тазалыкшымы пенгыдемдыше кампаний иктешалтын. Тений кенежым 193 лагерь пашамыштен. Чылаже 19,5 тўжем йоча канен. Республик деч ўрдыжтў тўжем утла икшыве тазалыкшымы пенгыдемден, Шем да Азов тенызла серыште – 195 йоча.

Кенежым акам дене кугу олыкшы миенна. Тушто коктынат ик ведра гыч шолдыра снегым погенна. Варенымы шолтен, тельлан аралаш шынденна.

Юлия АНИСИМОВА.
Морко, Коркатово.

«Шонанпыл» йочасадыштына «Корно правил-влакым эскерена да огына пудырто» конкурс эртыш. Ик арня мучко йоча-влаккан корнышто шкем кузе кучымо нерген каласкалышна, мультфильмым ончышна. Авашт дене пырля тўрлў поделкымыштенит, сўретым сўретленит. А ме изи выставкымы чумырышна.

И. СЕМЕНОВА.
Медведево, У Арбан.

Конкурс

Самырык-влакын пашашт шотышто федерал агентстве да «Русский мир» фонд «Моя гордость – Россия!» национальный патриотический конкурсым увертареныт. Танасымашке йоча да 35 ияш марте самырык ен ушнен кертыт. Тўрлў номинаций темлалтеш: сочиненийым возаш, сўретым, плакатым, видеороликымы ышташ, фотографийым войзаш да молдат.

Конкурс Добровольцев (волонтерын) идалыкшылан пўлеклалтын.

Йодмашым kult24.ru сайтыште 18 ноябрь марте пуыман.

Шушаш ийын Йошкар-Олаште Марий йомак тоштер почылтеш. Тыште марий ойпого дене палыме лияш йўн лектеш. Тоштер купеч Наумовын тошто пўртыштыжў верлана.

Пеледышым
кўраш ойўрў –
ўмырет
кўчык лиеш.

14 октябрьыште Чарла Кремльыште «Угинде» этнофестиваль почылтеш. Тендам тўрлў мероприятий вуча. Эн онгайже – подкогылым тўрлымў конкурс.

Кодшо арнян ОРВИ дене 3633 ен черланен. Тышеч 64 процентше – йоча-влак. Грипп деч прививкымыштыза, черланыме деч аралалтса.

Кугыракын
ойжо –
ший теҥге.

Еш – илыш кече

«Икшывем 5-ше классыште тунемеш. Шинчымашыже келге, но урокышто туныктышылан вашмутым пуаш лүдеш. Мом ышташ? Кузе лияш?

Валя П.

Йодыш-вашмут

Советский район».

Психологий да педагогике, медицине да социальный полышым пуышо «Детство» рүдерын педагог-психологшо **Любовь Антоновна ГЛАЗКОВА** йодышлан вашешта:

– Визымше классыш вончымаш – йочалан неле пагыт. Вет икшыве тўналтыш школ гыч кыдалаш тўшкаш кусна. Тушто ятыр вашталтыш: туныктышо-влак весе улыт, тунемме программе уэмеш, йолташ да педагог-влак дене мутланыме стильжат вестўрлырак. Ача-ава-влак икшывын койышыштыжо вашталтышым шижыт гын (кумылжо эре волышо, шагал кочкаш да удан малаш тўнгалын гын), йочалан утларак тўткылыкым ойырыман.

Эн ончыч умылыман: шуко туныктышо деке тунемын шуын але уке? Ала урокышто умылтарымым, туныктымо методикым умылен ок шукто?

5-ше классыште тунемше-влак кугурак ийготан йоча-влак дене пырля тўрлў мероприяти-йышке ушнат. Шкем ончыктен, моло-влак дене вашмутланен моштыман. Йоча вожылеш, йолташыже-влак дене вашкылым ыштен ок керт гын, школысо психолог деч полышым йодман.

Молан йоча урокышто вашмутым пуаш лүдеш? Икмыняр амал уло. Икте: ача-ава але иктаж туныктышо шылталыме деч вара икшыве лўдаш да браш тўнгалын кертеш. Туныктышо чумыр клас-

Ача-аван полыш – йочалан ўшан

Молан йоча урокышто вашмутым пуаш лүдеш?

сым вурса гынат, лўдшў йоча шке ўмбакеже налын ўпкелалтеш.

Йочам моктыман, шкалан ўшанаш кўргў вийым ешараш полшыман. Ты шотышто школысо психолог, тыгак ача-ава-влак полшен кертят.

Весе: йочада тунемме материалым тўрыс пала мо? Ала те шке икшывыдам утларак кўшкў шын-деда? Йодышлан вашмутым муаш манын, мўнгысў пашам ыштымыжым тергыман. Модышыш савыралын, лудшаш предмет дене йодышлан вашмутым пуаш таратыман. Тыгодым йочан кумылжым волтыман огыл, туддеке ўшаныдымаш лектым палдарыман огыл.

Кумшо: тунемше ала пентгыдын йодшо педагог деч ўреш? Тидым пален налман. Ача-авалан класс вуйлатыше, туныктышо дене вашлийын мутланыман. Йочан койыш-шоктышыжо, мутланен моштымыжо нерген умылтарыман.

ТИЧМАШ ЕШ – ТИЧМАШ ПИАЛ

Психологий науко кандидат, этнопсихолог **Нина Геннадьевна АЙВАРОВА:**

– Кеч-мо да кеч-кў тўналтышым ешыште налеш. Сандене еш тичмаш лийшаш. Еш тиде пўрєн ден ўдырамаш веле огыл, тушко йоча-влакат, коча-коват, йолташ-влакат пурат. Марлан кайымеке, ешан лийынам манын шоныман огыл. Еш иктаж лу ий гыч веле тўрыс пентгыдемеш. Ешыште ик оза лийшаш. Тунам пелаш, йоча-влак аралтышым шижыт. Ешлан вуйын шогышо, еш верч тыршыше, мутым кучышо пўрєн-влак кызыт шагалеминыт. Нимом шылташ, ешын сапкандыраже ўдырамашын кидышкыже куснен. Тудо чылалан мутым куча. Но ўдырамаш вяян койыш-шоктышан эргым – ончыкылык пўрєнгом – ончен куштен ок керт. Ава кеч-куналат ўдырамаш койышан кодеш. А йоча ачан йўратымашыжым, аралтышыжым шижде кушкеш. Тышечын умылыдымаш лектеш. Кажне икшыве тичмаш ешыште кушшаш.

Вяян пўрєн гына вяян эргым ончен кушта.

Лаштыкым **Л.ГРИГОРЬЕВА** ямдылен.

Чоным савырет

Авай, шыма шوماкым пелешталын, Тый кажнын чоным савырет. Пеш поро улмо кумылет ден Полшаш кидетым шуялтет. Тўжем пачаш таумутнам Ме каласена тылат, товат. Авай, ынже нойо кид-йолет, Тек тазалык да пиал Коштыт эре пеленет.

Саша ФИЛИППОВА.

1-ше номеран Морко школ.

Ок ойло «Ноенам»

Ме Кугу Шале ялыште илена. Авам Ирина Евгеньевна кевытчылан ышта. Паша верже тора Усолаште – 10 уштыш лиеш. Корно кужу гынат, огеш ўркәне, пашашкыже куанен коштеш. Школ гыч тунем толмекем, мый авамым вучашат тўналам. Кунам нелырак мўнгў пашам ыштен ом мошто, авамым полшаш йодам. «Мый ноенам» але «Жапем уке» манын нигунам ок ойло.

Валерия ПЕТРОВСКАЯ.
Морко, Купсола.

Чавайн тукым улына

5 октябрьште **УВЕР** В.М.Васильев лумеш Йыл-морко район Чавай-мур тоштерыште С.Г.Чавайн лумеш национальный книгагудо «Сергей Чавайн. Личность. Творчество. Эпоха» всероссийский научно-практический конференцийым эртарат.

Морко район Чавай-мур тоштерыште 4 октябрьште конференций лиеш. Тунемше-влак Сергей Григорьевич Чавайнын произ-

М.Шкетан лумеш Мариь национальный драме театр 6 октябрьште С.Чавайнын «Элнет» романже тыгаяк луман драмым ончыкта.

веденийлажым сылнын лудмаште тангасаш тунгалыт.

Книга мӱгинде огыл, но иже декше шупшеш.

Чавайнлан

Те шыжым шочында,
Ший шыжым йоратенда.
Аклен марий пуртусым,
Юмо лукым – Морко мландым.
Вийым, ушым погенда,
Марий мутым моктенда.
Шуко пашам ыштенда,
Илыше вудым кычалында.
Марий кундемын отыж дене
Лекте вет поэт лумда.
Калык шумыштӧ иледа,
Эре пеленна улыда.

**Эмилия
АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Коркатово.**

Юнкор паша

Шортнӧ шыже кидкопаса парня-влак гаяк тӱрлӧ лиеш. Тенгече – йӱр, а таче – тыгай ояр игече. Сӧрал шыжын рушарня кечынже ме уржа пасу гоч чодырашке тарванышна. Воктенем, кадыр почшым рӱзалтен, Дозор прием кудалеш. Тудо пеш йывыртен.

Кенета Дозор ала-мом шижылатыш, опталтен, ончыко писын кудал колтыш. Мый почешыже тарванышым. Дозор пасу покшелан чарналтыш, мый воктекеже лишемым. Ончем – шоншо! «Ай да Дозор, – маньым, – 2018 ийын кок озаже вашлийында аман! Коктынат идалык-клан тунгалтышым пуышда. Туге-туге, келшен илыман». Икмыяр жап гыч прием дене мӧнгӧ велыш тарванышна.

Кок оза

Юлия ИВАНОВА.

Кужӱнер, Шорсола.

«Марий юнкор» слӧт тендан деке вашка!» проект умбакыже шуйна

Ты гана корнына Звенигово кундемшыкыла шуйналте. Пытартыш жапыште ты район гыч возышына-влак йӧршынак «Йомыныт». Подпискымат пеш шагалын ыштат. Исмента школышко йынгыртышна.

– Тендан деке унала мияш ямдылалтына. Вашлияш кумылда уло? – йодна, проектна нерген умылтарышна. Директорын алмаштышыже Ольга Павловна Созонова кокытеланыде келшыш.

Ис м е н ц а школышто чылаже 130 тунемше уло. Кыдалаш класслаште тунемше-влакым поген, журналистике да поэзий дене занятийым эртарышна. Руш да марий йылмым, литературым туныктышо Любовь Викторовна Максимова мемнан пашашке ушныш. «Могай лектыш?» – йодыда. Йоча-влак туге туткын колыштыч, стихын чоҥалтмым пырля лончылышт, шинчашт кузе йӱла! Шонена, тыршымына арам ок лий.

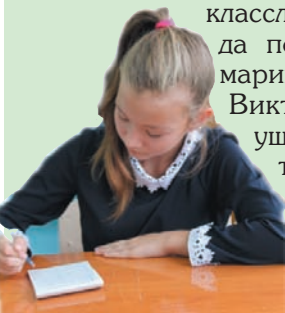
**Л.СЕМЕНОВА,
тӱн редактор, проект вуйлатыше.**

Н.СЕМЕНОВАН фотожо.

Марий сылнымут классик С.Г.Чавайнын шочмыжлан 130 ий темме вашеш увертарыме викторине («Ямде лий», 2018 ий 8 сентябрь, 36-шо №) умбакыже шуйна.

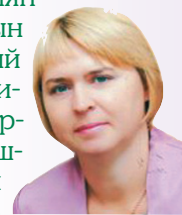
Проектым шындалаш Финляндийсе М.Кастрен ушем полшен.

1 Муткылдыш-влакым кусарен, предложенийлам чоҥыза.

Первый учитель - _____, добрый взгляд - _____, переживает за своих учеников - _____, начинается со школьной скамьи - _____, после окончания школы _____, не должны забывать - _____.

Күкшö категориян туныктышо, Россий Президентын грантым кок гана налше, Россий Федераций общий образовани-йын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран школышто кугыжаныш марий йылме уроком вудышö

О.Н.ВАСЕНИНА ямдылен.

8-9-ше класслан

Туныктышын кечыжлан келыштарыме урок

2 Йодыш-влаклан вашмутым пуыза:

- 1) Кажне айдемын илышыштыже туныктышо могай верым налеш?
- 2) Туныктышо - могай профессий?
- 3) Молан икымше туныктышым кажне ен ўмыржö мучко шарна?
- 4) Туныктышо лияш неле мо?
- 5) Туныктышо профессийым ойыраш кумылда уло мо?

3 Лудса да дате-влакым шарнен кодса.

Марий туныктыш историй гыч дате-влак:
 1707 ий - марий йоча-влакым Озан олашке икымше гана туныкташ нангаеныт.
 1749 ий - Царевококшайскыште икымше новокрещен школ почылтын.
 1791 ий - Козьмодемьянск олаште Малый калык училище почылтын. Тушто классно-урочный системе дене пашам ыштеныт.
 1917 ий - Марий кундемаште 531 тунемме заведений пашам ыштен.
 1918-1919 ийла - Краснококшайскыште, Козьмодемьянскыште, Звениговошто, Моркышто икымше йочасад-влак почылтыныт.
 24 июнь 1921 ий - Калык образованийын областной отделже почылтын.
 30 ноябрь 1931 ий - Марий обком ВКП(б) пунчалже почеш Марий туныктыш областной институт шочын.
 1946 ий - Просвещений министерстве почылтын.
 1959 ий - МАССР туныктышо-влакын икымше съездышт эртаралтын.
 1988 ий - Образований министерстве ышталтын.

4 Текстым лудса да палемдыме предложений-влакым кусарыза.

Таисия Ивановна Александрова Йошкар-Оласе 11-ше лицейыште математикым шуко ий туныктен. Тунемше-влаклан уста туныктышо келге шинчымашым пуэн. Шукынжо күкшö образованийым налыныт, туныктышо, шанчызе, инженер-конструктор лийыныт. **Таисия Ивановна математикым сайын туныктымж дене чапленен.** Кугу Отечественный сар годым «Знак Почёта» орден, Марий АССР Верховный Совет Президиумын Почётный грамотыж дене палемдалтын. **Сар деч вара РСФСР да Марий АССР-ын сулло туныктышыжо лўмым налын.** 1960 ийыште туныктышо-влакын Всероссийский съездыштышт Ленин орден дене наградитлалтын. **Туныктышын эн күкшö наградыже - тиде Социалистический Паша Герой лўм.** Таисия Ивановна эн тўн наградылан тунемше-влакын нимучашдыме йöратымашыштым да таумутым каласымыштым шотлен. **Таисия Ивановна Александрова, чынжымак, калык туныктышо.**

чинже. Туныктымо, шуктен, пашам, вере, тўрлö. Жапыште, Вятка, пытаргыш, ыштен, олаште. Тыште, калык училище-влакын, тудо, гимназийын, тыгак, директоржылан, шоген. Сергей Андреевич, марий букварьым, туныктымо, марий илыш нерген, книга, возен, ятыр.

5 План почеш школда нерген текстым чоҥыза.

1. Школемын верланымыже.
2. Школын тўжвал да көргö тўсшö.
3. Мемнан кабинетна.
4. Школысо онгай илыш.

6 Предложений-влакым чоҥыза.

Сергей Андреевич Нурминский - педагог, кумдан палыме, просветитель. Тудо, шочын, 1839 ийыште, кундемаште, Курыкмарий. Сергей Нурминский, кугу, лийын, ен, жапыштыже, шке. Действительный статский советник, тудын, улмаш,

Регби тўнямбалне кумдан чапланыше спортлан шотлалтеш. Марий Эл Республикыште регби дек шўман-влак «Красный город» ассоциацийым ыште-ныт. Тудым А.В.Хорошилов вуйлата. Ассоциацийын темлымыж почеш, Медведево посёлкысо Йоча да самырык-влакын спорт школышт пелен кок ий ончыч регби секцийым почыныт. Тушко 2003-2010 ийлаште шочшо кокшўдö утла рвезе коштеш. 2006 ийыште шочшо 32 рвезе «Медведи» командым чумырен. Йоча-влакым тренер-преподаватель А.Н.Ульянкин вуйлата. Кўчык жапыште ты команде ятыр сенымашке шуын. Пытартышыже – Красноярск олаште эртыше Всероссийский тагасымаште той медальым сенен налмаш.

Спортсменым аралыман!

«Медведи» команде 3-7 октябрьыште Сочи олаште эртаралтше Всероссийский тагасымашке каяш ямдылалтеш. Нунылан сенымашым тыланен кодына!

– Регби чын пöрҥен молмашлан шотлалтеш. Тыште вий-куат, чытымаш, писылык, шонен моштымаш, лўддымылык да вес еным пагалымаш чот шуаралтат, – ойла Алексей Николаевич. – Кажне сенымаш – тиде командын икоян улмыжо,

икте-весым умылен пашам ыштымыже, кажне кечын ямдылалтмыже да шонымашке шуаш тыршымыже. Мый «Спортсменым чаманыман огыл, а аралыман» ўжмаш почеш пашам ыштем.

Рвезе-влак арняште ныл гана тренировкыш погынат. Ача-ава-влак оксам огыт тўлö. «Кушкын шогышо тукымым осал койыш деч корандаш спорт полша. Тунеммаштат нимогай чаракым ок ыште, – ойла тренер. – Икшыве яра жапшым арам ок эргаре,

тазалыкшылан пайдам конда, шкенжым аралаш тунемеш. Рвезе-влакын шўм-чонышкышт патриотизм шўлышым изинек шындарем. Илышыште еш, лишыл айдеме-влак эн шергакан лийшаш улыт манын, чўчыкыдын умылтарем».

А.В.Хорошилов, районлаште тренер-влакым муын, рвезе-влакым регби дене модаш погаш шона. Тыге республикыште виан сборный командым чумыраш лиеш.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Фото – командын архивше гыч.

Увер

23 сентябрьыште Грузийыште шахмат дене Тўнямбал Олимпиаде почылтын. Российн сборный командыкыже Марий Эл гыч кок ег ушнен. Тиде 11 ияш марте ийготан-влак коклаште Российн чемпионжо Максим Волоков да 2016 ийысе тўнямбал чемпионатын ший призержо Екатерина Насырова.

Сева НИКИТИН.
Кужэнгер,
Шўдымарий.

Сенгаш «полшенна»

Кенезым футбол дене тўнямбал чемпионат эртен. Кочам дене коктын телевизорым коранде онченна. Меат Россиялан сенгаш «полшенна». Мыланем нападающий-влак Артём Дзюба ден Алексей Головин келшат. Кажне кастене йолташ-влак дене пырля футболла модына. Ачам лўмынак кок капкам ыштен пуэн. А

ўдыр-влаклан ончаш кок лўнгалтышым келыштарен. Мемнан деке кугурак-влакат уло кумылын ушнат, южгунам ача-ава-влакат модыт. Толза унала, тыште весела.

Ну чыма!

Индеш ияш Максим ден куд ияш Миша Трофимовыт футбол мечым изинек чумаш йöратат. Максим Исменца школын 3-шо классыштыже тунемеш, а шольыжо йочасадыш коштеш. Нуно Стапан ялыште илат. Школ марте – шым менге. «Школ автобус кажне кечын огеш кошт. Телым ечым чиемат, чымыктем веле. А кенезым – куржам», – ойла Максим.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Он ай

КИКБОКСИНГ – англичан йылме гыч кусараш гын, «бокс с пинками» манме лиеш. Кучедалме годым ик раундышто йол дене куд гана гына чумалаш лиеш.

Владислав АЛЕКСАНДРОВ.
Пошкырт, Мишкан, Пүрө.

«Мый да суртвольык» конкурсна мучашке лишеме. Көн снимкыже газетеш савыкталт шуктен огыл, «Вконтакте» сетьысе «Ямде лий – йоча газет» тўшкаште ончыза. Сенгышым вес номерыште пален налыда.

Кристина ЩЕРБАКОВА.
Кужэнгер, Шўдымарий.

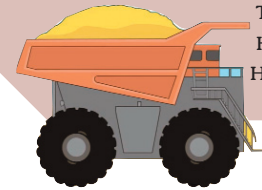
Индира КИЛПИНЕН.
Национальный президент интернат-школ.

Матвей ГРИГОРЬЕВ.
Морко посёлко.

Тидым палаш онай

Тўняште эн виян самосвалым Белоруссийыште ыштыме. БелАЗ-75710 маналтеш. Тудо карьерыште пашам ышташлан чоналтын. Самосвал иканаште 450 тонна нолтышым нангая.

Максим ВАСИЛЬЕВ.
Морко, Кораксола.

Мемнан кундеммыш, куанен, шыже тольо. Эр еда покшым возеш. Лышташ-влак тўсыштым вашталеныт. Южышт мландышке волен возыныт да моло йолташышт-влакым вучен кият.

София РУСАНОВА.
Морко, Коркатово.

1 октябрь – Музыкын тўнямбал кечыже

Сўретым чиялте.

Музык урокышто икмыяр мурым тунемме деч вара кумшо классыш коштшо Колю туньктышо деч йодо: – Тиде баяныште марий мурат уло мо?

Морко посёлкысо 1-ше номеран йочасадын изирак группысо йоча-влак ава-ачашт дене пырля ончен куштымо пакчасаска гыч тўрлө поделкым ыштеныт. Эн сайжым да онайжым ойырен налын, районышто эрталтше конкурсыш колтеныт.

И.АЛЕКСЕЕВА.

Лудын
огыл –
чытыра.

Сандалык
кумдыкеш
пурсам
үденят.

Канде
кылан тырты-
шым ош стрелке почеш пöр-
дыктен колташ гын, покшел
кугу тыртыш кудо велышкы-
ла пöрдаш тўналеш?

Школ пакча көр-
гыштö шочшо пеледы-
шыш опташ 106 литр
вудым ямдылыме, а күлеш
ыле 636 литр вуд. Пеледышыш
опташ вудым мыняр гана
шагал ямдылыме?

**Мундыра-влакын
мучашыштым му.**

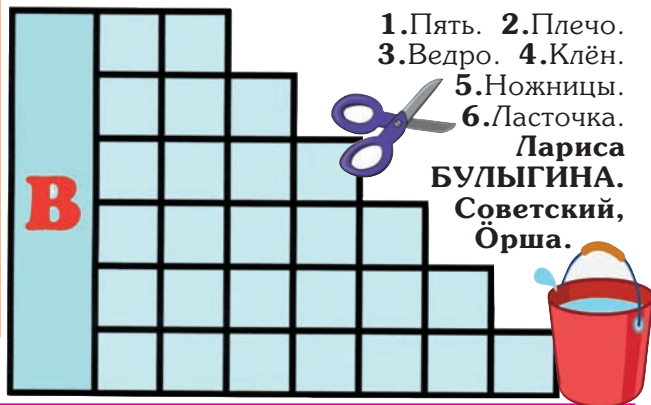

Изи Оксина кутыраш пеш
йöрата. Идалыкын могай тылзыш-
тыже тудо эн шагал муллана?

Теныз
гоч
пўгым
руалме.

**Чын вашмут лекше
манын, ик шырпым верже
дене вашталтен пыштыза.**

- 1.Пять. 2.Плечо.
 - 3.Ведро. 4.Клён.
 - 5.Ножницы.
 - 6.Ласточка.
- Лариса
БУЛЫГИНА.
Советский,
Öрша.**

«Шыжымсе йомак»

КОНКУРС!

Шыже пагыт чылт сүретче: түрлө-түрлө чиям налын, кистычкыжым «лупша». Теат тиде пагытым йөрате-да, очыни. Чодырашке чүчкыдын лектын коштыда, лышташ гыч аршашым погеда. Пүртүсын сөраллыкшым шижыда? Тугеже, моторын войзалтын, фотографийда-влакым мемнан редакцийшке колтыза. Пашада-влакым https://vk.com/yamde_lji адрес дене тўшкаш верандена. **Снимкыште: Советский район Ёшнүр гыч Валерия Петрова.**

Конкурс
и кымше
ноябрь марте
шуйна.

Алфавит

Вашмутет келша мылам.
Ынде «Эс»-ыш куснена.
Тудат «Э» ден ок возалт.
«Эс» ден «Салмам» серена.

«Эс» почеш «Тэ» верланен,
«Э» деч посна возалтеш.
Ты буквалан, мый палем,
«Трактор» мут келшен толеш.
С.БЕССОНОВА.

Синк-
вейн

Шыже
Шөртнө, поян, мотор.
Сүретла, чиялта, пукша.
Йöратыме пагытем.
Шочмо кече.
**Олеся ВОЙКИНА,
Шернур, Эшполдино.**

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ 1777.
Формат – А-4-8.
Директор-түн редактор
Л.В.Семенова.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикысе культур, печат
да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» кугыжаныш уни-
тарный казна предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследиим арал-
ламаште законодательством шуктен шо-
гымым эскерше Федеральний службун
Приволжский федеральный округысо управ-
ленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

Печатьыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00.

Авторын да редакцийн шоныма-
шышт түрлө лийын кертыт. Се-
рыш-влак мөнгеш огыл колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

E-mail: yamde_lji@mari-el.ru,
yamde_lji@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82
(факс).

Газетым редакцийыште пог-
мо да верстатлыме, «СТРИНГ»
ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч
савыктыме. Типографийын адресше:
424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Печать да массовый
коммуникаций шотышто
Федерал агентствын окса
полышыж дене лукмо.

Редакцийын да издателын адрес-
ше: 424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооруженный Вийын
70-ше идалыкше урем, 20
(юридический)
Энерубал Амстердам, 1
(фактический).

0+